

SGH

Kolegium Zarządzania i Finansów

Warszawa, 2021.04.26

Dr hab. Piotr Wachowiak, prof. SGH
Instytut Zarządzania
Kolegium Zarządzania i Finansów
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Joanny Woźniczki pt. „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce na przykładzie fundacji i stowarzyszeń” napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Marcina Geryka, prof. UJ.

I. Przesłanki formalno- prawne napisania recenzji

Podstawę formalną napisania niniejszej recenzji stanowi pismo Prodziekana Wydziału Zarządzania Społecznej Akademii Nauk w Łodzi dr Andrzeja Mariańskiego z dnia 24.09.2020 roku w sprawie powołania mojej osoby na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Joanny Woźniczki pt. „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce na przykładzie fundacji i stowarzyszeń” napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Marcina Geryka, prof. UJ.

II. Charakterystyka recenzowanej rozprawy doktorskiej

Recenzowana praca liczy 243 strony, składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, podsumowania, bibliografii, spisu rysunków, tabel i wykresów oraz trzech załączników. Przedmiotem dysertacji jest „usystematyzowanie wiedzy oraz określenie efektów wynikających ze współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce”. Przedmiotowi

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Instytut Zarządzania
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

tel.: +48 22 564 85 00
iz@sgh.waw.pl, www.sgh.waw.pl/iz

1

rozprawy jest podporządkowana jej struktura.

We wstępie Doktorantka w sposób przekonujący przedstawia motywy zajęcia się w rozprawie problematyką współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami. Wskazuje na lukę poznawczą. Omawia przedmiot badań, cele szczegółowe rozprawy oraz formułuje tezę oraz hipotezy badawcze. Opisuje także metodykę badań oraz zawartość poszczególnych rozdziałów pracy.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym „Koncepcja współpracy w naukach ekonomicznych i w ujęciu dyscyplinarnym” Doktorantka sposobem kompetentny analizuje pojęcie i koncepcje współpracy w naukach ekonomicznych oraz w ujęciu interdyscyplinarnym. Charakteryzuje zagadnienie współpracy w różnych ujęciach, między innymi w odniesieniu do teorii współpracy, do teorii konkurencji, wymiany międzynarodowej, efektów zewnętrznych, ekonomii behawioralnej, teorii zaufania, teorii interesariuszy, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz teorii kapitału społecznego. Na podstawie analizy pojęcia współpracy została opracowana ogólna definicja współpracy, z którą się w pełni zgadzam. Z punktu widzenia celu rozprawy bardzo ważnym podrozdziałem jest podrozdział poświęcony konceptualizacji pojęcia współpracy. Uważam, że rozdział pierwszy jest bardzo dobrze osadzony w literaturze przedmiotu. Autorka dokonała wnikliwej analizy omawianego zagadnienia. Doktorantka swoje rozważania powinna bardziej odnieść do celu rozprawy. Treści zwarte w rozdziale stanowią dobry wstęp do prowadzenia dalszych rozważań teoretycznych.

Celem rozdziału drugiego pt. „Organizacje pozarządowe w gospodarce rynkowej” jest określenie pojęcia organizacji pozarządowych oraz scharakteryzowanie ich roli w gospodarce. W rozdziale przeanalizowano sektor organizacji pozarządowych w Polsce. Z realizacji tego celu Doktorantka wywiązała się bardzo dobrze. Autorka dokonała bardzo szczegółowej analizy pojęcia organizacji pozarządowej. Na podstawie przeprowadzonych rozważań nie określiła w jaki sposób w rozprawie doktorskiej będzie rozumiane pojęcie organizacji pozarządowych. W sposób kompetentny dokonała analizy uwarunkowań historycznych i prawnych działania organizacji pozarządowych w Polsce. Doktorantka również w sposób kompetentny opisała najważniejsze cechy organizacji pozarządowych oraz dokonała szczegółowej klasyfikacji organizacji pozarządowych. Bardzo interesujący jest podrozdział poświęcony funkcjonowaniu organizacji pozarządowych w gospodarce rynkowej. Działalność organizacji pozarządowych na świecie oraz w Polsce została w sposób bardzo

dobry zobrazowana danymi. Rozdział drugi jest bardzo ważny z punktu widzenia celu rozprawy. Rozważania prowadzone przez Doktorantkę w tym rozdziale są dojrzałe i przekonywujące. Świadczą o dobrej znajomości omawianego zagadnienia.

W rozdziale trzecim pt. „Istota współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami” Doktorantka w sposób bardzo dobry usystematyzowała pojęcia odnoszące się do współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami. Zobrazowała wymiary tej współpracy na podstawie dostępnych wyników badań, co uważam za zaletę. Omówiła najważniejsze korzyści wynikające ze współpracy. Opracowała autorską definicję współpracy oraz wyodrębniła modele współpracy. W mojej opinii jest to bardzo dobrze opracowany pod względem merytorycznym rozdział, który daje dobrą podstawę do zaprojektowania i przeprowadzenia badań własnych.

W rozdziale czwartym pt. „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce w opinii przedstawicieli fundacji i stowarzyszeń w świetle wyników badań własnych” Doktorantka zaprezentowała metodykę badań, scharakteryzowała organizacje pozarządowe biorące udział w badaniu. W sposób bardzo szczegółowy omówiła współpracę organizacji pozarządowych z różnymi podmiotami gospodarczymi z punktu widzenia fundacji i stowarzyszeń. Na podstawie przeprowadzonych badań sformułowała interesujące wnioski i rekomendacje, które są przekonywujące. W rozdziale Autorka nie nawiązała do tezy pracy ani do hipotez, co uznaję za słabą stronę pracy. W mojej ocenie wartość merytoryczna tego rozdziału jest duża.

W rozdziale piątym zatytułowanym „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce w opinii przedstawicieli przedsiębiorstw w świetle wyników badań własnych” Doktorantka zaprezentowała również metodykę badań. W sposób bardzo szczegółowy scharakteryzowała współpracę organizacji pozarządowych z różnymi podmiotami gospodarczymi z punktu widzenia przedsiębiorstw. W rozdziale Autorka nie sformułowała wniosków i rekomendacji oraz nie nawiązała do tezy pracy ani do hipotez.

II. Ocena recenzowanej rozprawy doktorskiej

Przy ocenie rozprawy doktorskiej brałem pod uwagę następujące kryteria:

1. Poprawność wyboru problematyki rozprawy doktorskiej.

2. Umiejętność sformułowania problemu badawczego.
3. Umiejętność wykorzystania literatury przedmiotu.
4. Umiejętność opracowania metodyki badań i przeprowadzenia badań.
5. Umiejętność zaprezentowania wyników badań i formułowania wniosków z badań.
6. Osiągnięcia naukowe zaprezentowane w rozprawie.
7. Prawdliwość konstrukcji pracy.
8. Jakość edytorska pracy.

1. Poprawność wyboru problematyki rozprawy doktorskiej

Problematykę rozprawy doktorskiej należy uznać za ważną zarówno z punktu widzenia rozwoju teorii jak i praktyki. Jest to tematyka bardzo aktualna. W literaturze przedmiotu oraz w praktyce gospodarczej coraz więcej uwagi poświęca się współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami, która jest jednym z przejawów społecznej odpowiedzialności biznesu. Współpraca ta przynosi wiele korzyści zarówno dla organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw a przede wszystkim dla społeczeństwa. Przedsiębiorstwo, chcące odnieść sukces rynkowy powinno być społecznie odpowiedzialne – postępować zgodnie z zasadami etycznymi i podejmować dobrowolne, długookresowe działania wykraczające poza ich statutową działalność na rzecz swoich kluczowych interesariuszy między innymi społeczeństwa. Takie są oczekiwania interesariuszy. Jednym z kluczowych interesariuszy są organizacje pozarządowe. Dlatego współpraca z nimi jest bardzo ważna i staje się koniecznością. Pomimo istotności omawianego zagadnienia nadal jest ono mało rozpoznane. Dotyczy to przede wszystkim form i sposobów tej współpracy. Jest to temat rzadko poruszany w literaturze przedmiotu i badaniach. Biorąc pod uwagę duże znaczenie opisywanego zagadnienia dla praktyki gospodarczej oraz słabe jego zbadanie od strony empirycznej uważam, że tematyka rozprawy wybrana przez Doktorantkę jest właściwa.

2. Umiejętność sformułowania problemu badawczego

Problem badawczy został określony poprawnie. Doktorantka we wstępie sformułowała w sposób jednoznaczny cel główny rozprawy. Sformułowała cztery cele szczegółowe, które są

związane z celem głównym rozprawy i ważne z punktu widzenia poznawczego. Postawiła również hipotezę, która została prawidłowo sformułowana. Moim zdaniem wykracza ona poza cel pracy z uwagi na to, że w pracy nie został poruszony problem rozwoju organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw. Doktorantka sformułowała również cztery hipotezy badawcze. Pierwsza z nich dotycząca wpływu na działalność statutową organizacji oraz wizerunek jej partnera biznesowego moim zdaniem wykracza poza cel główny rozprawy. Hipotezy są postawione w sposób jednoznaczny. Budzi wątpliwość czy w rozprawie doktorskiej tego typu należy formułować tezę i hipotezy. Jedno badanie jest ilościowe, dwa jakościowe. Hipotezy dotyczą również badań jakościowych, co uważam za błąd metodyczny. Moim zdaniem wystarczyłyby pytania badawcze. Według mojej opinii Doktorantka wykazała się dobrą umiejętnością sformułowania problemu badawczego.

3. Umiejętność wykorzystania literatury przedmiotu

Doktorantka w pracy wykazała się dobrą znajomością literatury przedmiotu. Oprócz literatury polskiej wykorzystwała również publikacje zagraniczne, co należy uznać za mocną stronę recenzowanej rozprawy doktorskiej. Zawarty w bibliografii wykaz obejmuje zarówno pozycje zwarte, artykuły, akty prawne oraz liczne źródła internetowe. Literatura przedmiotu jest aktualna i związana z tematem rozprawy doktorskiej. Na uwagę zasługuje fakt, że jest to literatura pochodząca z różnych dyscyplin naukowych. Z analizy pracy wynika, że Autorka nie tylko umieściła te pozycje w bibliografii, ale także się z nimi zapoznała i w odpowiedni sposób wykorzystwała w rozprawie doktorskiej. Doktorantka w sposób rzetelny przedstawiła poglądy różnych autorów dotyczące omawianych zagadnień. W sposób kompleksowy dokonała analizy literatury przedmiotu dotyczącej koncepcji współpracy oraz roli organizacji pozarządowych w gospodarce a także form współpracy między organizacjami pozarządowymi a przedsiębiorstwami. Mocną stroną rozprawy jest przedstawienie wyników badań realizowanych przez inne podmioty oraz zobrazowanie teorii przykładami z praktyki.

Moje uwagi dotyczące sposobu wykorzystania literatury przedmiotu są następujące:

- zbyt rzadkie jest nawiązywanie w rozważaniach teoretycznych do celu rozprawy doktorskiej;
- zbyt szczegółowe są rozważania poświęcone koncepcji współpracy w naukach ekonomicznych i w ujęciu interdyscyplinarnym w porównaniu z innymi poruszonymi

zagadnieniami, szczególnie z zagadnieniem dotyczącym istoty współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami;

- zbyt rzadko dokonana została krytyczna analiza poglądów przedstawicieli nauki, które zostały zaprezentowane w rozprawie;

- zbyt rzadko Doktorantka prezentowała własne poglądy dotyczące poruszanych problemów.

Mimo moich uwag krytycznych Doktorantka wykazała się dobrą znajomością i umiejętnością wykorzystania literatury przedmiotu. Rozważania teoretyczne są podporządkowane celowi pracy. Rozprawa doktorska jest dobrze osadzona w literaturze przedmiotu.

4. Umiejętność opracowania metodyki badań i przeprowadzenia badań

Doktorantka w sposób ogólny scharakteryzowała metodykę badań. Moim zdaniem metodyka badań powinna być opisana w sposób szczegółowy z uwagi na istotność tej kwestii w pracy naukowej. Nie scharakteryzowano procedury badawczej. Nie sformułowano założeń badawczych. Brak jest modelu badawczego. Poprawnie został opisany zakres badań. Bardzo dobrze zostały scharakteryzowane organizacje pozarządowe biorące udział w badaniu. Narzędzia badawcze zostały opisane w sposób ogólny. Załącznikiem do rozprawy są scenariusze wywiadu i kwestionariusz ankiety. Narzędzia badawcze zostały prawidłowo dobrane do celu badań. Narzędzia badawcze zostały dobrze skonstruowane. Zastosowane narzędzia badawcze pozwoliły Doktorantce zrealizować założone w rozprawie cele. Zastrzeżenie budzi brak opisu w jaki sposób zostanie udowodniona teza i w jaki sposób będą weryfikowane hipotezy. Przy opracowywaniu metodyki badawczej w większym stopniu powinny być wykorzystane wnioski wynikające z rozważań teoretycznych zawartych w pierwszych trzech rozdziałach recenzowanej rozprawy. Należy stwierdzić, że Autorka w rozprawie wykazała się w sposób zadawalający umiejętnością opracowania metodyki badań. Ta umiejętność jest bardzo ważna z punktu widzenia uzyskania stopnia doktora.

5. Umiejętność zaprezentowania wyników badań i formułowania wniosków z badań

Doktorantka w sposób dobry zaprezentowała wyniki badań. Zostały dobrze udokumentowane w rozprawie. Nie przedstawiono weryfikacji hipotez, co uznaję za słabą stronę rozprawy doktorskiej. Wnioski sformułowane w pracy są przekonujące – poparte dowodami. Część pracy zawierająca rekomendacje uznaję za mocną stronę recenzowanej rozprawy doktorskiej. Zabrakło sformułowania w sposób szczegółowy wniosków i rekomendacji wynikających z

badan jakościowych tak jak to miało miejsce w przypadku badań ilościowych. Zabrakło również szczegółowego porównania opinii organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw dotyczących współpracy między tymi podmiotami. W prezentowaniu wyników badań Doktorantka powinna w większym stopniu nawiązywać do celów szczegółowych sformułowanych w rozprawie.

6. Osiągnięcia naukowe zaprezentowane w rozprawie doktorskiej

Do osiągnięć naukowych Doktorantki, wykazanych w recenzowanej pracy, należy zaliczyć:

- dokonanie rzetelnego przeglądu literatury przedmiotu – ujęcie interdyscyplinarne,
- opracowanie autorskich definicji współpracy,
- wyodrębnienie i opisanie modeli współpracy między organizacjami pozarządowymi a przedsiębiorstwami,
- opracowanie narzędzi badawczych,
- dokonanie analizy współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami z punktu widzenia organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw,
- opracowanie na podstawie przeprowadzonych badań wniosków i rekomendacji, które mogą być wykorzystane w celu poprawy współpracy organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami.

7. Prawdliwość konstrukcji pracy

Konstrukcja pracy jest logiczna. Zawiera wszystkie wymagane dla rozprawy doktorskiej części. Praca składa się z trzech rozdziałów teoretycznych dobrze charakteryzujących omawiane w rozprawie zagadnienie. Dwa pozostałe rozdziały są rozdziałami empirycznymi, które w sposób dobry prezentują metodykę przeprowadzonych badań oraz ich wyniki. Według mnie w rozdziale drugim podrozdział drugi charakteryzujący uwarunkowania działalności organizacji pozarządowych w Polsce jako bardziej szczegółowy powinien być umieszczony na końcu tego rozdziału.

Wstęp został opracowany prawidłowo. Przedstawione zostały w nim najważniejsze informacje dotyczące rozprawy doktorskiej. Treści zawarte w podsumowaniu odnoszą się do rozważań teoretycznych i wniosków wynikających z przedstawionych badań. Brak jest

szczegółowego odniesienia do celów szczegółowych, tezy oraz hipotez sformułowanych we wstępie rozprawy doktorskiej. Doktorantka w podsumowaniu nie opisała kierunków prowadzenia dalszych badań.

8. Jakość edytorska pracy

Poziom edytorski pracy uważam za bardzo dobry. Autorka posługuje się zrozumiałym językiem. Używane pojęcia są jednoznaczne. Pracę wzbogacają tabele, rysunki, które są częściowo opracowaniem własnym Doktorantki. W pracy występują nieliczne błędy edytorskie i stylistyczne.

III. Konkluzja

Mgr Joanna Woźniczka wykazała się umiejętnością formułowania oryginalnego celu badawczego. Praca jest dobrze osadzona w literaturze przedmiotu. Opracowana przez Doktorantkę metodyka badań jest właściwa dla zrealizowania celu badawczego. Sposób przeprowadzenia i prezentację wyników badań w rozprawie doktorskiej oceniam pozytywnie.

Mimo pewnych uwag zawartych w poprzednich punktach recenzji moim zdaniem rozprawa doktorska pt. „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce na przykładzie fundacji i stowarzyszeń” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska mgr Joanny Woźniczki pt. „Współpraca organizacji pozarządowych z przedsiębiorstwami w Polsce na przykładzie fundacji i stowarzyszeń” spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim w świetle obowiązujących przepisów prawa i wnoszę o przyjęcie rozprawy przez Radę Wydziału i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

